

FÖRSÄKRINGS
MARKN
NADEN

KVARTAL 4 2023

Publiceringsdatum 2024-02-14

Innehåll

Svensk Försäkring är försäkrings- och tjänstepensionsföretagens branschorganisation. Svensk Försäkring arbetar för att öka kännedom om försäkringars betydelse i samhället och för ett högt förtroende för försäkringsbranschen. Statistiken som Svensk Försäkring tillhandahåller är en del av en branschgemensam infrastruktur och presenteras på Svensk Försäkrings webbplats, www.svenskforsakring.se/statistik. Detaljerade data finns i Svensk Försäkrings statistikdatabas, www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/.

Varje kvartal presenterar Svensk Försäkring rapporten "Försäkringsmarknaden". Det är en sammanställning av statistik om försäkringsmarknaden, till exempel i form av utbetalda försäkringsersättningar, premieinkomster, marknadsandelar, totalavkastning och antal skadeanmälningar. Uppgifterna är i huvudsak baserade på svenskägda företags tillsynsrapportering till Finansinspektionen. Svensk Försäkring samlar också in motsvarande uppgifter från stora utlandsägda filialer. Därutöver samlar Svensk Försäkring in fristående uppgifter från försäkrings- och tjänstepensionsföretagen. Uppgifterna i diagrammen 6, 7 och 14 är enbart baserade på data som samlas in av Svensk Försäkring.

Nedan visas en förteckning över de diagram och tabeller som ingår i denna rapport.

Försäkringsmarknaden

Diagram 1	Utbetalda försäkringsersättningar
Diagram 2	Premieinbetalningar

Skadeförsäkringsmarknaden

Tabell 1	Inbetalda premier till skadeförsäkringar
Diagram 3	Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen), fördelat per produktområde
Diagram 4	Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag fördelat per produktområde
Diagram 5	Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag i procent av årliga premieinkomster, per företag/företagsgrupp
Diagram 6	Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen), fördelat per försäkringsgren
Diagram 7	Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar per försäkringsgren

Pensions- och livförsäkringsmarknaden

Tabell 2	Inbetalda premier till pensions- och livförsäkringar
Diagram 8	Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen), fördelat per produktområde
Diagram 9	Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per produktområde
Diagram 10	Marknadsandelar i procent av årliga inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, per företag/företagsgrupp
Diagram 11	Livförsäkringssparande, konkurrensutsatta försäkringar
Diagram 12	Livförsäkringssparande fördelat på sparform, konkurrensutsatta försäkringar
Diagram 13	Inflyttat försäkringskapital per produktområde
Diagram 14	Genomsnittlig totalavkastning på tillgångar som förvaltas av svenska livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag

Dataunderlag till Försäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen

Underlagen till samtliga diagram och tabeller som presenteras i Försäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen, via följande länk:

[Dataunderlag till rapporten Försäkringsmarknaden](#)

Försäkringsmarknaden

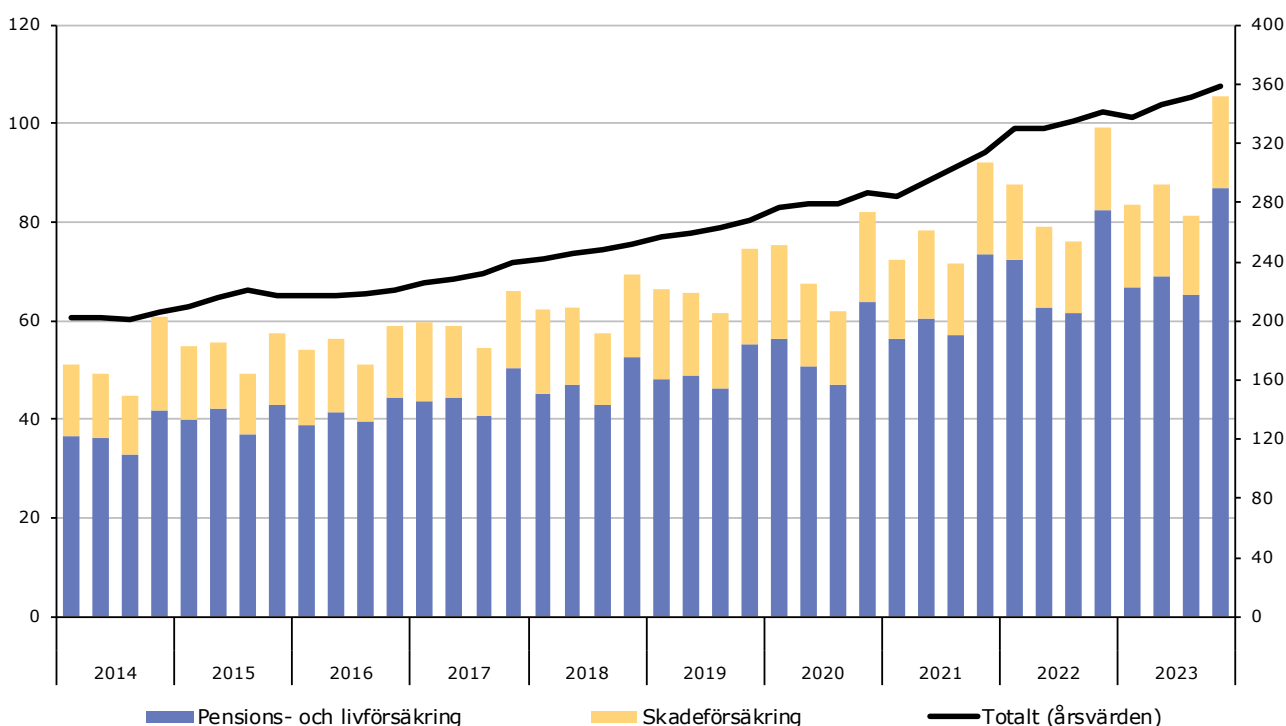
Under det fjärde kvartalet 2023 betalade försäkrings- och tjänstepensionsföretagen ut 105 miljarder kronor i försäkringsersättningar. Drygt 82 procent (86,8 miljarder kronor) betalades ut från pensions- och livförsäkringar och 18 procent (18,7 miljarder kronor) betalades ut från olika skadeförsäkringar (se diagram 1). Jämfört med kvartal 4 2022 har utbetalningarna inom pensions- och livförsäkringar ökat med 5 procent (4,2 miljarder kronor) medan utbetalningarna inom skade-

försäkring har ökat med 12 procent (2,0 miljarder kronor).

Det rullande årsvärdet för 2023 uppgick till 358,2 miljarder kronor, jämfört med 337,9 miljarder kronor för 2022. Sett ur ett längre perspektiv så har de årsvisa totala utbetalningarna under de senaste tio åren ökat med 74 procent (152 miljarder kronor).

Diagram 1. Utbetalda försäkringsersättningar, 2014–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår sedan 2016K1 i kategorin *Skadeförsäkring*. För livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag avses utbetalda försäkringsersättningar de utbetalningar som har gjorts till kunder inklusive återköp, utbetald återbäring på grund av återköp samt övrig utbetald återbäring. För skadeförsäkringsföretag avses utbetalda försäkringsersättningar.

Källa: Svensk Försäkring

Antal försäkrings- och tjänstepensionsföretag i Sverige

I början av 2023 bestod försäkringsbranschen i Sverige av 278 företag, varav 244 var svenska företag och 34 var utlandsägda filialer som är verksamma i Sverige. Av de svenska företagen så var 28 livförsäkringsföretag, 16 tjänstepensionsföretag, 175 skadeförsäkringsföretag och 25 understödsföreningar.

Tillstånd för att bedriva försäkringsverksamhet

Ett företag som vill bedriva försäkringsrörelse i Sverige måste ha ett tillstånd från Finansinspektionen (FI) enligt försäkringsrörelselagen (SFS 2010:2043). Utöver svenska och utländska försäkrings- och tjänstepensionsföretag finns även understödsföreningar. Understödsföreningarna ägnar sig åt inbördes bistånd för medlemmarna, till exempel en yrkesgrupp, utan att bedriva affärsmässig försäkringsrörelse. Vanliga ersättningar i understödsföreningar är pensioner, sjukförmåner eller begravningshjälp. Enligt nu gällande lag ska understödsföreningarna avvecklas på sikt och de ingår inte i redovisningen i denna rapport.

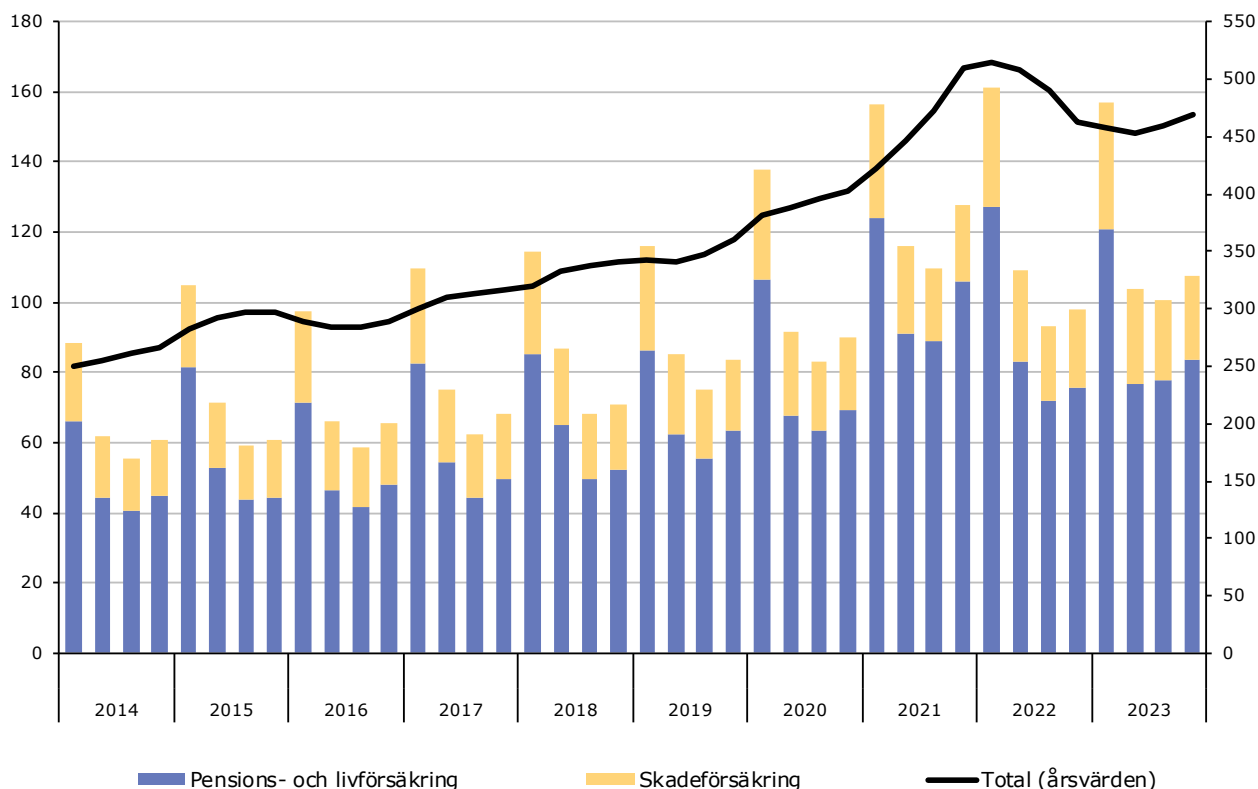
Det betalades in 107,4 miljarder kronor till försäkrings- och tjänstepensionsföretagen i form av premier till olika försäkringar under det fjärde kvartalet 2023. Av de inbetalda premierna betalades 78 procent (83,4 miljarder kronor) in till pensions- och livförsäkringar, och 22 procent (24,0 miljarder kronor) betalades in till skadeförsäkringar (se diagram 2). Jämfört med det fjärde kvartalet 2022 har premieinbetalningarna till pension- och livförsäkringar ökat med 10 procent (7,7 miljarder

kronor) och inbetalningarna till skadeförsäkringar har ökat med 8 procent (1,8 miljarder kronor).

Det rullande årsvärdet för 2023 uppgick till drygt 469 miljarder kronor, jämfört med 462 miljarder kronor för 2022. Sett ur ett längre perspektiv så har de årsvisa premieinbetalningarna under de senaste tio åren ökat med 76 procent (203 miljarder kronor).

Diagram 2. Premieinbetalningar 2014–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Avser premieinkomster för skadeförsäkring och inbetalda premier (premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital) för pensions- och livförsäkring. I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen särredovisas i Finansinspektionens tillsynsrapportering sedan 2016K1, och ingår fr.o.m. samma kvartal i kategorin *Skadeförsäkring*.

Källa: Svensk Försäkring.

Inbetalda premier och utbetalda ersättningar

Premier för försäkring betalas in i förskott för ett visst försäkringsskydd under en viss tid. Det innebär att det vanligtvis finns en fördröjning mellan inbetalning av premie och utbetalning av en eventuell ersättning för de fall en skada uppstår. För pensions- och livförsäkringar dröjer det vanligtvis många år mellan inbetalning av premier och utbetalning i form av pension eller annat sparande. Premierna ska även täcka driftskostnader och andra kostnader, till exempel lokalkostnader och löner för försäkrings- och tjänstepensionsföretagens anställda.

Skadeförsäkringsmarknaden

De totala premieinkomsterna för skadeförsäkringar uppgick till 24,0 miljarder kronor under det fjärde kvartalet 2023.

Av premierna avsåg 94 procent – 22,6 miljarder kronor – premieinkomster till skadeförsäkringsföretag (se tabell 1). Även vissa livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag har skadeförsäkringar, främst i form av sjuk-, olycksfalls- och sjukvårds-

försäkring. Det var 6 procent – 1,4 miljarder kronor – av premieinkomsterna för skadeförsäkringar som gick till livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen.

Premieinkomster för skadeförsäkringar hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte i den fortsatta redovisningen i denna rapport.

Tabell 1. Premieinkomster till skadeförsäkringar

Miljarder kronor och procent

Företagstyp Försäkringsgren	Kvartalsvärden		Förändring	
	2022K4	2023K4	Mdr kr	Procent
Skadeförsäkringsföretag	20,98	22,55	1,57	7,47
Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring	2,83	2,94	0,12	4,20
Företags- och fastighetsförsäkring	4,02	4,58	0,56	13,99
Hem- och villaförsäkring	4,17	4,35	0,18	4,42
Trafik- och motorfordonsförsäkring	7,72	8,16	0,43	5,62
Övrig skadeförsäkring	2,25	2,52	0,27	11,99
Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag	1,26	1,44	0,18	14,60
Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring	0,92	1,09	0,17	18,26
Övrig skadeförsäkring	0,34	0,36	0,02	4,73
Skadeförsäkring, totalt	22,24	23,99	1,75	7,88

Anm.: I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övrig skadeförsäkring* ingår övrig egendomsförsäkring (till exempel djurförsäkring och produktförsäkring), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetskada, inkomstförsäkring- och avgångsbidragsförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

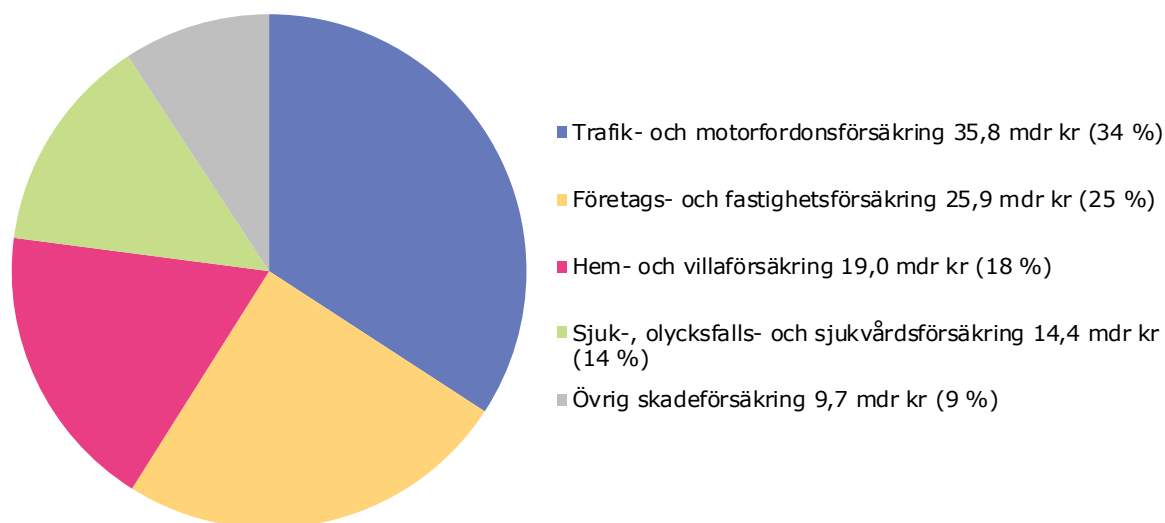
Under 2023 uppgick premieinkomsterna till sammanlagt 104,8 miljarder kronor för skadeförsäkringsföretag. Premieinkomsterna för trafik- och motorfordonsförsäkringar utgjorde drygt en tredjedel (34 procent motsvarande 35,8 miljarder kronor) av dessa (se diagram 3).

Vidare utgjorde premieinkomsterna till företags- och fastighetsförsäkringar 25 procent (25,9 miljarder

kronor) av premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen under det senaste året. Hem- och villaförsäkringar stod för nästan en femtedel (18 procent eller 19,0 miljarder kronor) och sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar stod för 14 procent (14,4 miljarder kronor) av premieinkomsterna. Resterande skadeförsäkringar hos skadeförsäkringsföretagen omfattade 9 procent (9,7 miljarder kronor) av premieinkomsterna.

Diagram 3. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag fördelat per produktområde, 2023

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Skadeförsäkring som finns hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte i detta diagram. I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övrig skadeförsäkring* ingår övrig egendomsförsäkring (till exempel djurförsäkring och produktförsäkring), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring och avgångsbidragsförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Diagram 4 visar premieinkomster per kvartal för skadeförsäkringsföretagen fördelat på produktområde. Jämfört med motsvarande kvartal året innan har premieinkomsterna under det fjärde kvartalet 2023 ökat med 2,0 miljarder kronor – en ökning med knappt 8 procent.

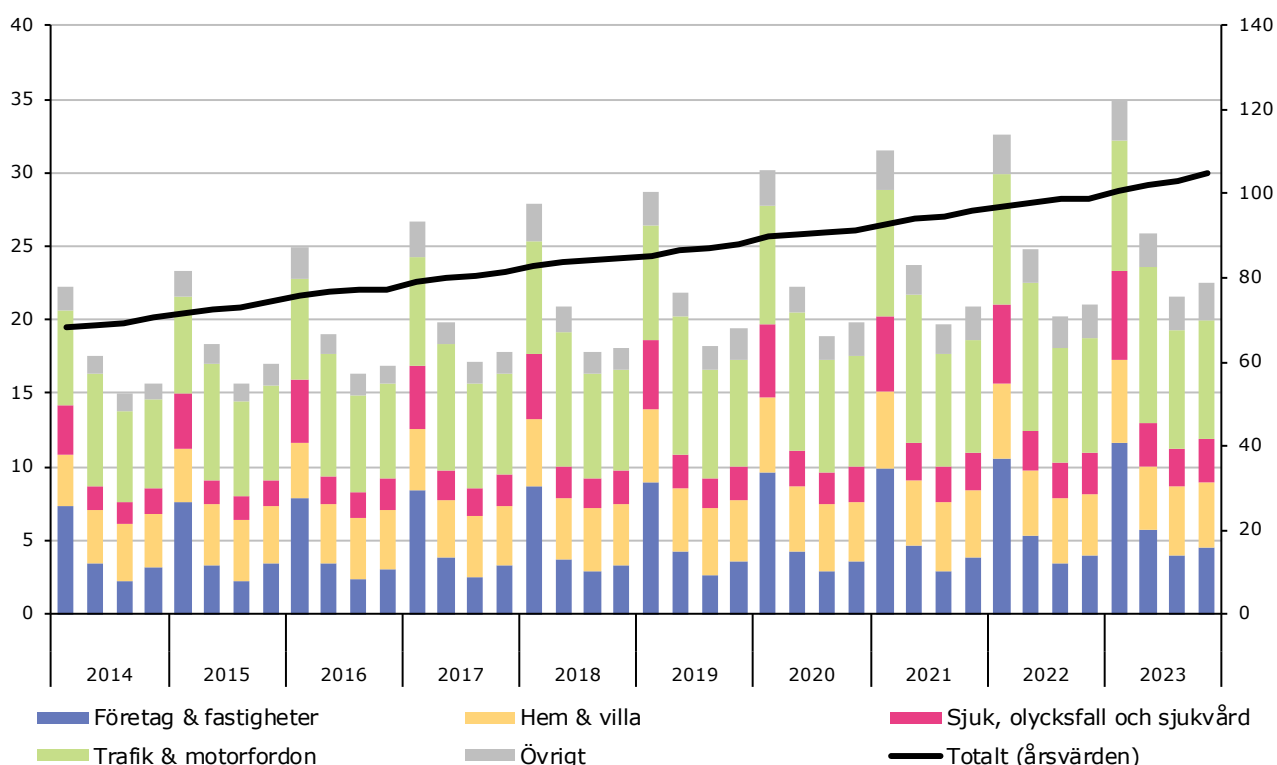
Premieinkomsterna för sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringen har ökat med 4 procent (119 miljoner kronor) jämfört med kvartal 4 2022. Vidare har också premieinkomster för företags- och fastighetsförsäkringar ökat med 14 procent (562

miljoner kronor) och trafik- och motor-fordonsförsäkringar har ökat med 6 procent (434 miljoner kronor). För hem- och villaförsäkringar ökade premieinkomsterna med drygt 4 procent (184 miljoner kronor).

Premieinkomsterna har historiskt ökat stadigt under en längre tid. Under de senaste tio åren har de årliga premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretag ökat med totalt 49 procent (34,3 miljarder kronor).

Diagram 4. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag per produktområde, 2014–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Skadeförsäkring som finns i livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte i detta diagram. I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övrig skadeförsäkring* ingår övrig egendomsförsäkring (till exempel djurförsäkringar och produktförsäkringar), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring samt avgångsbidragförsäkring.

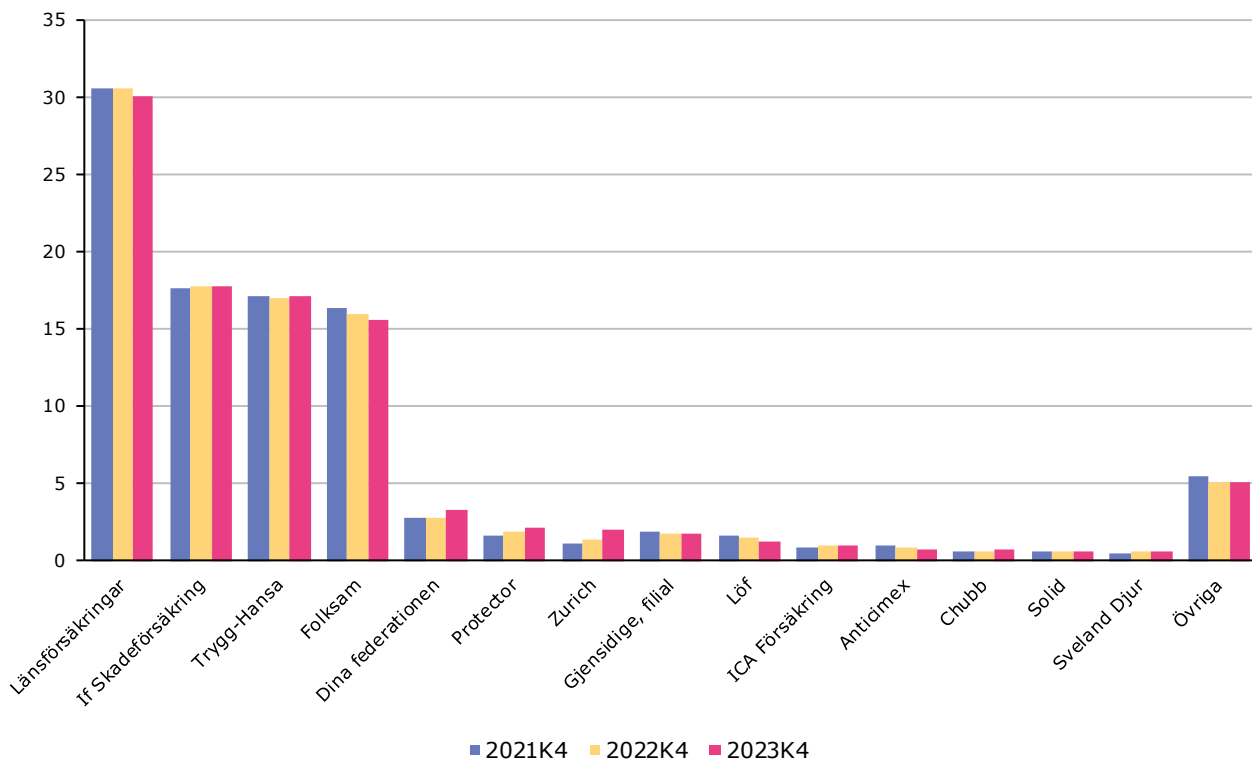
Källa: Svensk Försäkring.

Skadeförsäkringsföretagens premieinkomster för 2023 uppgick till totalt 104,8 miljarder kronor. Länsförsäkringar, If Skadeförsäkring, Trygg-Hansa

och Folksam stod tillsammans för 81 procent av premieinkomsterna (se diagram 5).

Diagram 5. Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag i procent av årliga premieinkomster, per företagsgrupp/företag

Procent

Anm.: Diagrammet visar andelar av premieinkomster de senaste fyra kvartalen (rosa staplar) samt för motsvarande årsperioder ett respektive två år tidigare (gula respektive blå staplar). Premieinkomster för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens skadeförsäkringar ingår inte i detta diagram. Med anledning av samgåendet mellan Trygg-Hansa och Moderna från 2022K2 har marknadsandelarna summerats även historiskt i detta diagram i staplarna för Trygg-Hansa.

Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i statistikdatabasen

Marknadsandelar för olika produktområden inom skadeförsäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen:

[Snabba fakta om försäkringsföretagen](#)

Anmälda skador inom egendomsförsäkringar

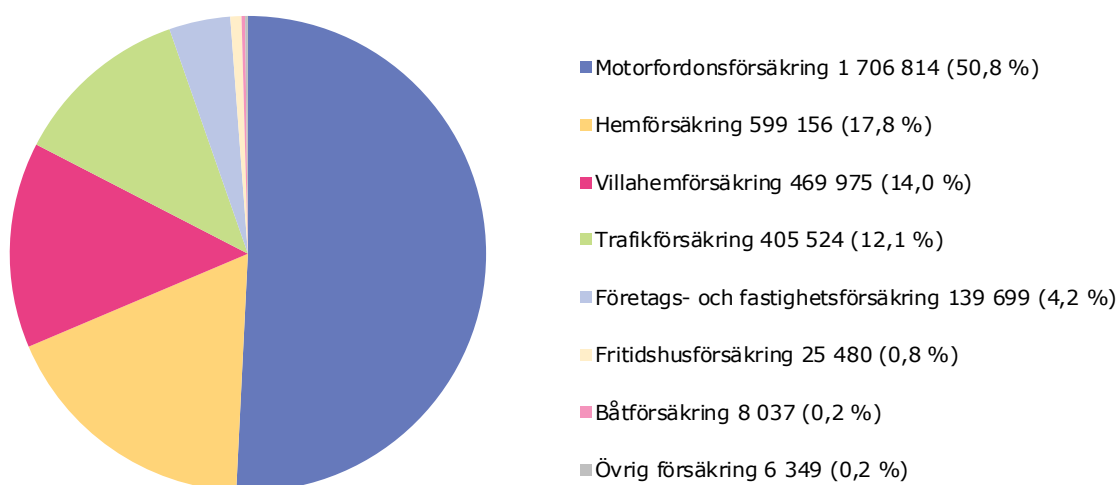
Under 2023 anmäldes knappt 3,4 miljoner skador inom egendomsförsäkringar, det vill säga motorfordonsförsäkring, trafikförsäkring, hemförsäkring, villahemförsäkring, fritidshusförsäkring, båt-försäkring samt företags- och fastighetsförsäkring (se diagram 6).

Drygt hälften (51 procent) av de anmälda skadorna under 2023 var inom motorfordonsförsäkringar, som är ett frivilligt komplement till

den obligatoriska trafikförsäkringen. Det är framför allt personbilar som skadas och det handlar mestadels om glasskador, till exempel skador på vindrutor, samt vagnskador. Till trafikförsäkringen, som är en lagstadgad ansvarsförsäkring, anmäldes 406 000 skador (12 procent av skadeanmälningarna). Närmare en tredjedel (33 procent) av de anmälda skadorna var inom hem-, villahem- och fritidshusförsäkringar.

Diagram 6. Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, 2023

Antal anmälda skador och andel i procent

Anm.: Omfattar även skador inom eventuella tilläggsförsäkringar. I *Övrig försäkring* ingår bland annat djurförsäkring och produktförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Trafikförsäkringen och kompletterande motorfordonsförsäkringar

Inom EU ska varje motordrivna fordon som brukas i trafik ha en *trafikförsäkring* som skyddar mot vissa skador som sker vid en olycka. För föraren som orsakat olyckan täcks dock inte skador på det egna fordonet. Som kompletterande skydd kan fordonsägaren teckna en separat *motorfordonsförsäkring*.

Trafikförsäkring krävs för motorfordon som brukas i trafik. Hit hör även vissa motorfordon som inte är registrerade, t.ex. motorfordon inom moped klass II, vilket bland annat innefattar vissa elcyklar. Fordon som är registrerade i trafik men saknar motor (till exempel släpvagnar och husvagnar) kräver inte trafikförsäkring.

Motorfordonsförsäkringar kan tecknas för alla fordon i trafik, även sådana som inte är registrerade i fordonsregistret. Motorfordonsförsäkringar kan även tecknas för ej motordrivna fordon, såsom släpvagnar och husvagnar.

Detaljerade uppgifter om bland annat orsaker till skada finns att hämta i Svensk Försäkrings statistikdatabas: www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/.

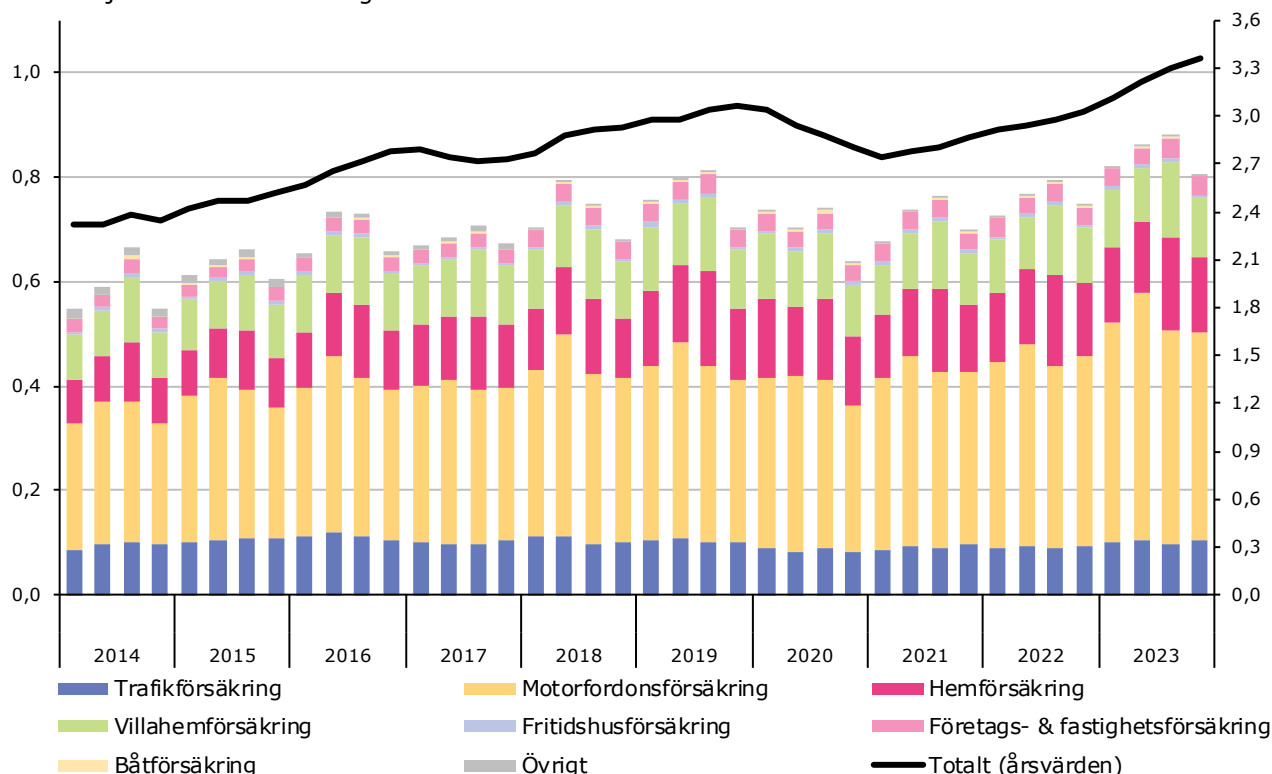
Antalet anmälda skador inom egendomsförsäkringar ökade med 8 procent (58 100 skadeanmälningar) under fjärde kvartalet 2023, jämfört med motsvarande kvartal året innan. Ökningen syns inom alla försäkringsgrenar. Anmälda skador inom motorfordonsförsäkringar ökade med 10 procent (34 800 skadeanmälningar) och skador inom trafikförsäkringar ökade med 11 procent (10 300 skadeanmälningar). Vidare ökade också antalet anmälda skador inom företags- och fastighetsförsäkringar med 5 procent (1 600 skadeanmälningar). Inom hemförsäkringar ökade antalet an-

mälda skador med 4 procent (5 300 skadeanmälningar), inom villahemförsäkringar ökade skadorna med 5 procent (5 100 skadeanmälningar) och inom fritidshusförsäkringar ökade skadorna med 17 procent (800 skadeanmälningar), jämfört med kvartal 4 2022.

Sett över en längre period så har antalet anmälda skador inom egendomsförsäkringar ökat markant. Under den senaste tioårsperioden har det rullande årsvärdet ökat med 43 procent, från 2,4 miljoner till 3,4 miljoner skadeanmälningar årligen.

Diagram 7. Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, 2014–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Antal miljoner skadeanmälningar

Anm.: Omfattar även skador inom eventuella tilläggförsäkringar. I Övrig försäkring ingår bland annat djurförsäkring och produktförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Hemförsäkring, villaförsäkring och villahemförsäkring

Hemförsäkring täcker alla saker som försäkringstagaren äger, hyr eller lånar för sitt privata bruk. Husägare kan som komplement till hemförsäkringen teckna en villaförsäkring som även täcker skador som kan uppkomma på själva fastigheten eller tomt. En villahemförsäkring är en kombinerad hemförsäkring och villaförsäkring.

Pensions- och livförsäkringsmarknaden

Drygt 83 miljarder kronor betalades in i premier till pensions- och livförsäkringar under det fjärde kvartalet 2023. Av dessa inbetalningar så gick nästan 76 miljarder kronor till konkurrensutsatta för-

säkringar och knappt 8 miljarder kronor till ej konkurrensutsatta försäkringar (se tabell 2). Endast konkurrensutsatta försäkringar ingår i den fortsatta redovisningen i denna rapport.

Tabell 2. Inbetalda premier till pensions- och livförsäkringar

Produktområde	Kvartalsvärden		Förändring	
	2022K4	2023K4	Mdr kr	Procent
Konkurrensutsatt försäkring	69,36	75,82	6,46	9,31
Tjänstepensionsförsäkring via valcentral	13,70	20,31	6,62	48,30
Tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral	20,27	21,88	1,61	7,96
Privat kapitalförsäkring	32,64	30,88	-1,75	-5,38
Privat pensionsförsäkring	0,41	0,42	0,01	2,55
Livförsäkring, övrigt	2,34	2,32	-0,02	-0,99
Ej konkurrensutsatt försäkring	6,36	7,60	1,24	19,53
Tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral	5,62	5,70	0,08	1,48
Livförsäkring, övrigt	0,74	1,90	1,16	157,20
Pensions- och livförsäkring, totalt	75,71	83,42	7,70	10,17

Anm.: Tabellen visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig konkurrensutsatt försäkring* ingår premiebefrielseförsäkring, grupplivförsäkring och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. I *Övrig ej konkurrensutsatt försäkring* ingår premier för viss sjukförsäkring och grupplivförsäkring som inte är utsatta för konkurrens. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

Källa: Svensk Försäkring.

Konkurrensutsatta försäkringar och valcentraler

En *konkurrensutsatt försäkring* innebär att arbetsgivare eller anställd kan välja mellan flera försäkringsgivare. Det finns ej konkurrensutsatta tjänstepensionsförsäkringar, där denna möjlighet inte ges. Utöver vissa tjänstepensionsförsäkringar så räknas Alectas sjukförsäkrings- och premiebefrielsepremier och samtliga premier till Afa Försäkring Tjänstepensionsaktiebolag som ej konkurrensutsatta försäkringar.

Med *tjänstepensionsförsäkring via valcentral* avses en tjänstepensionsförsäkring där den anställde själv kan välja försäkringsgivare via en valcentral som förmedlar premien från arbetsgivaren till försäkringsgivaren. Olika kollektivavtalsområden har olika valcentraler. Premier för kollektivavtalade tjänstepensionsförsäkringar kan också förmedlas utanför valcentraler.

Detaljerade uppgifter finns att hämta i Svensk Försäkrings statistikdatabas:

www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/

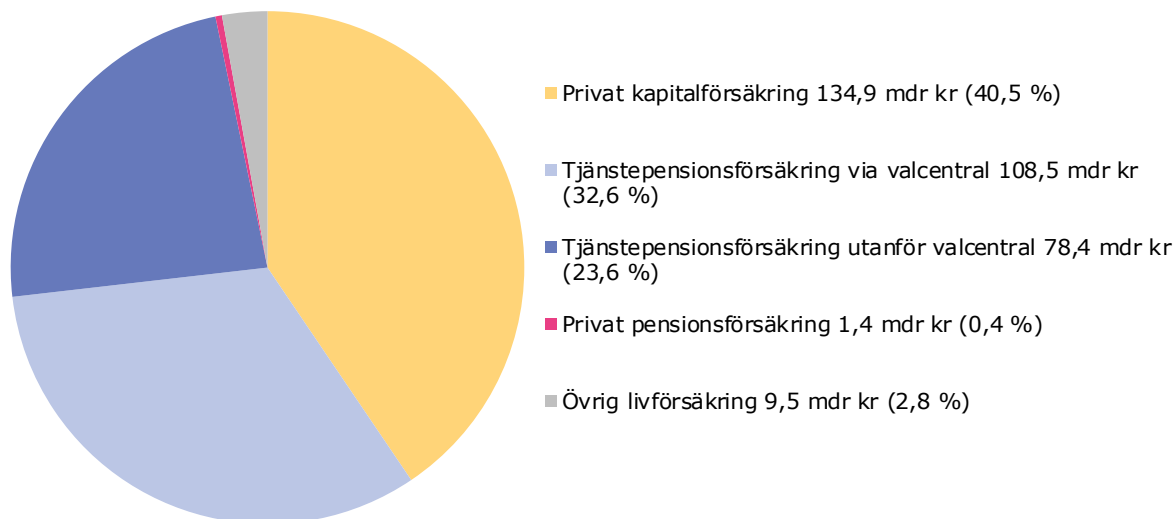
Under 2023 betalades det in sammanlagt 333 miljarder kronor i premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar.

Tjänstepensionsförsäkringar stod för den största delen, 56 procent (187,0 miljarder kronor), av

de inbetalda premierna under 2023. Den största delen av tjänstepensionsförsäkringarna gick via valcentraler. Vidare avsåg 41 procent (134,9 miljarder kronor) av inbetalningarna premier för privata kapitalförsäkringar, (se diagram 8).

Diagram 8. Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, 2023, fördelat per produktområde

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Diagrammet visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig livförsäkring* ingår premiefrielse-, gruppliv- och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

Källa: Svensk Försäkring.

Tjänstepension och tjänstepensionsförsäkring

Tjänstepension kan betalas av arbetsgivare som ett komplement till den allmänna pensionen. Mer än 90 procent av alla anställda i Sverige har tjänstepension. I de fall arbetsgivaren erbjuder tjänstepension så är det vanligt att pensionsåtagandet sker via en *tjänstepensionsförsäkring*, vilket ger arbetsgivaren rätt till skatteavdrag. I det som sorterar under *tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral* i statistiken ingår även kapitalförsäkring för tjänstepension, vilket till exempel kan användas vid så kallad direktpension.

Tjänstepension upphandlas i de flesta fall i kollektivavtal mellan fack och arbetsgivare. De flesta tjänstepensionsförsäkringar innebär att individen kan välja sparform själv, för hela eller delar av kapitalet, via valcentraler. För en annan del av tjänstepensionerna så har kollektivavtalsparterna valt sparform. Läs mer om de olika sparformerna i faktarutan på sidan 16.

Vissa arbetsgivare har inte kollektivavtalade tjänstepensioner; arbetsgivaren kan i sådana fall välja att teckna eget – individuellt – tjänstepensionsavtal.

Kapitalförsäkring

Det finns flera typer av kapitalförsäkring i denna statistik. *Kapitalförsäkring för tjänstepension* ingår i produktområdet tjänstepensionsförsäkring och inkluderar kapitalförsäkringar som har sitt upphov i tjänstepensionsutfästelser (exempelvis direktpension). *Privat kapitalförsäkring* kan vara företagsägd och privatägd. Den inkluderar kapitalförsäkringar av sparandetyp enligt skattekategori K. Kapitalförsäkring i form av *grupplivförsäkringar* rapporteras i produktområdet Övrig livförsäkring.

Diagram 9 visar premieinbetalningar till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per kvartal. De sammanlagda premieinbetalningarna har ökat med 6,5 miljarder kronor fjärde kvartalet 2023 jämfört med motsvarande kvartal året innan. Det motsvarar en ökning med drygt 9 procent.

Ökningen beror på att premieinbetalningarna till tjänstepension via valcentral ökat med 48 procent (6,6 miljarder kronor), jämfört med kvartal 4 2022. Premieinbetalningarna till tjänstepension utanför valcentral ökade med 8 procent (1,6 miljarder kronor).

Privata kapitalförsäkringar minskade med 5 procent (-1,8 miljarder kronor). Den kapitalförsäkring för tjänstepension som inte innehåller en tjänstepensionsutfästelse ska redovisas i kategorin privat

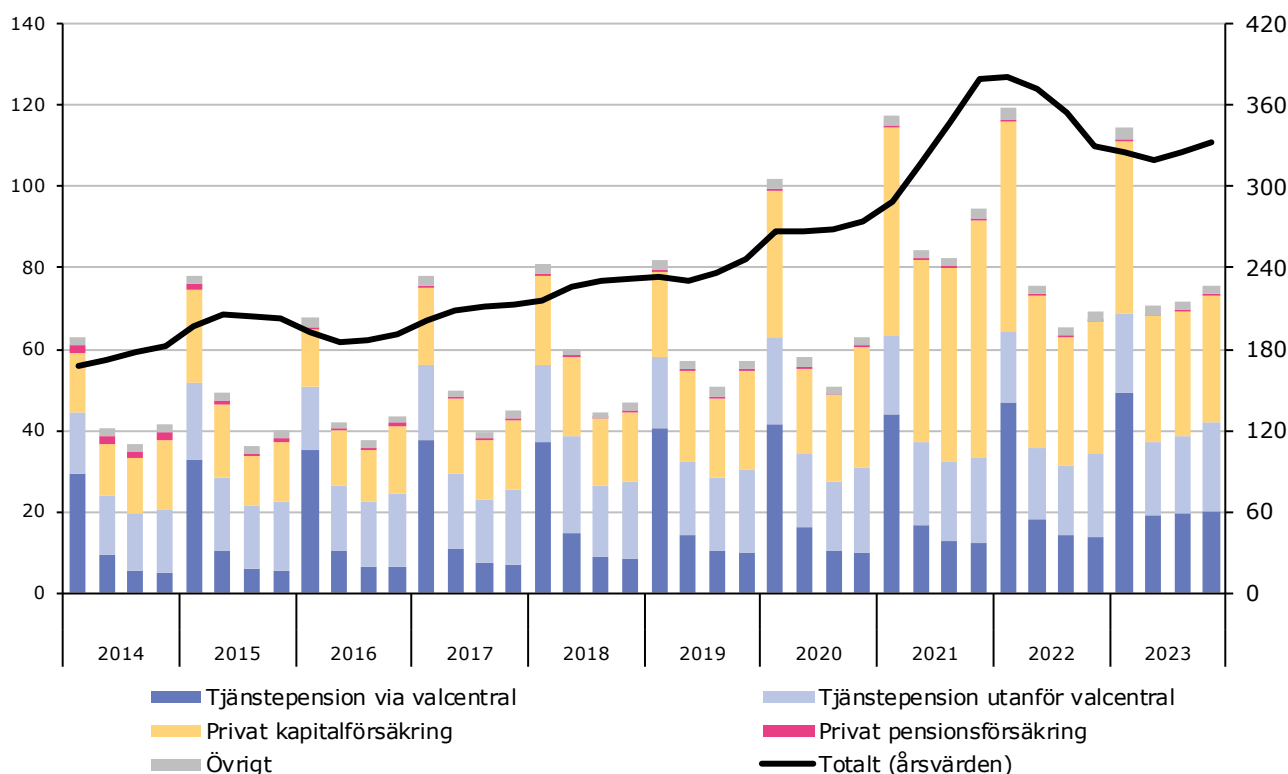
kapitalförsäkring. Detta innebär att kategorin privat kapitalförsäkring kan innehålla både privat-ägdd och företagsägd kapitalförsäkring.

Inbetalningarna till privata pensionsförsäkringar minskade kraftigt inför att avdragsrätten avskaffades 2016, och har sedan dess trendmässigt minskat ytterligare. Fjärde kvartalet 2023 skedde det en ökning med 3 procent (0,01 miljarder kronor) av inbetalda premier till privata pensionsförsäkringar jämfört med motsvarande kvartal året innan.

Sett ur ett längre perspektiv så har de årliga premieinbetalningarna till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar ökat med 83 procent (151 miljarder kronor) under de senaste tio åren.

Diagram 9. Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per produktområde 2014–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Diagrammet visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig livförsäkring* ingår premiebefrielseförsäkring, grupplivförsäkring och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

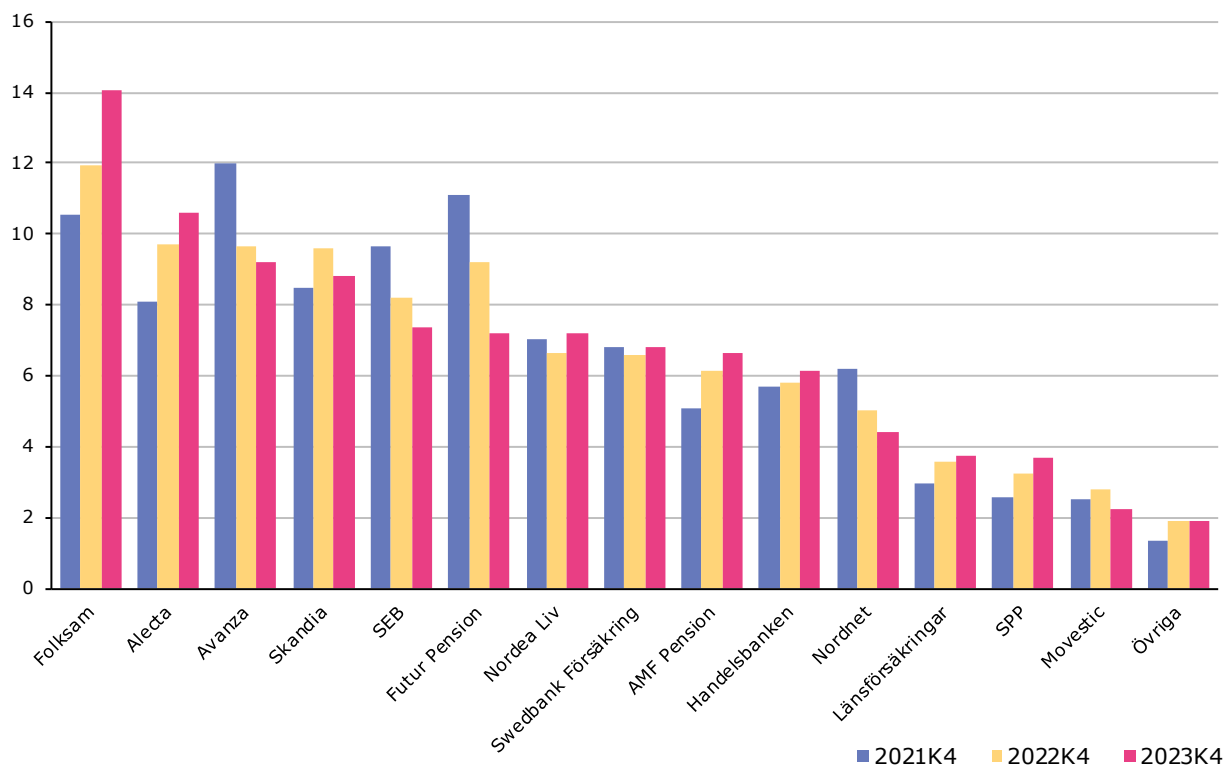
Källa: Svensk Försäkring.

Det rullande årsvärdet för premieinbetalningarna 2023 till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar uppgick till 333 miljarder kronor.

En tredjedel (34 procent) av de inbetalda premierna gick till Folksam, Alecta och Avanza (se diagram 10).

Diagram 10. Marknadsandelar i procent av årliga inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, per företagsgrupp/företag

Procent

Anm.: Diagrammet visar andelar av inbetalda premier till konkurrensutsatta försäkringar de senaste fyra kvartalen (rosa staplar) samt för motsvarande årsperioder ett respektive två år tidigare (gula respektive blå staplar). I inbetalda premier ingår inte uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. Skadeförsäkring inom livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte.

Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i statistikdatabasen

Marknadsandelar för olika produktområden inom livförsäkringsmarknaden, till exempel för tjänstepensionsförsäkringar, finns i statistikdatabasen:

[Snabba fakta om försäkringsföretagen](#)

Livförsäkringssparande

Av de 76 miljarder som betalades in i premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar under det fjärde kvartalet 2023, så avser majoriteten – 74 miljarder kronor – ett livförsäkringssparande i form av tjänstepensionsförsäkringar, privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar. De resterande dryga 2 miljarderna är inbetalningar till bland annat premiefrielseförsäkringar, grupplivförsäkringar och sjukförsäkringar.

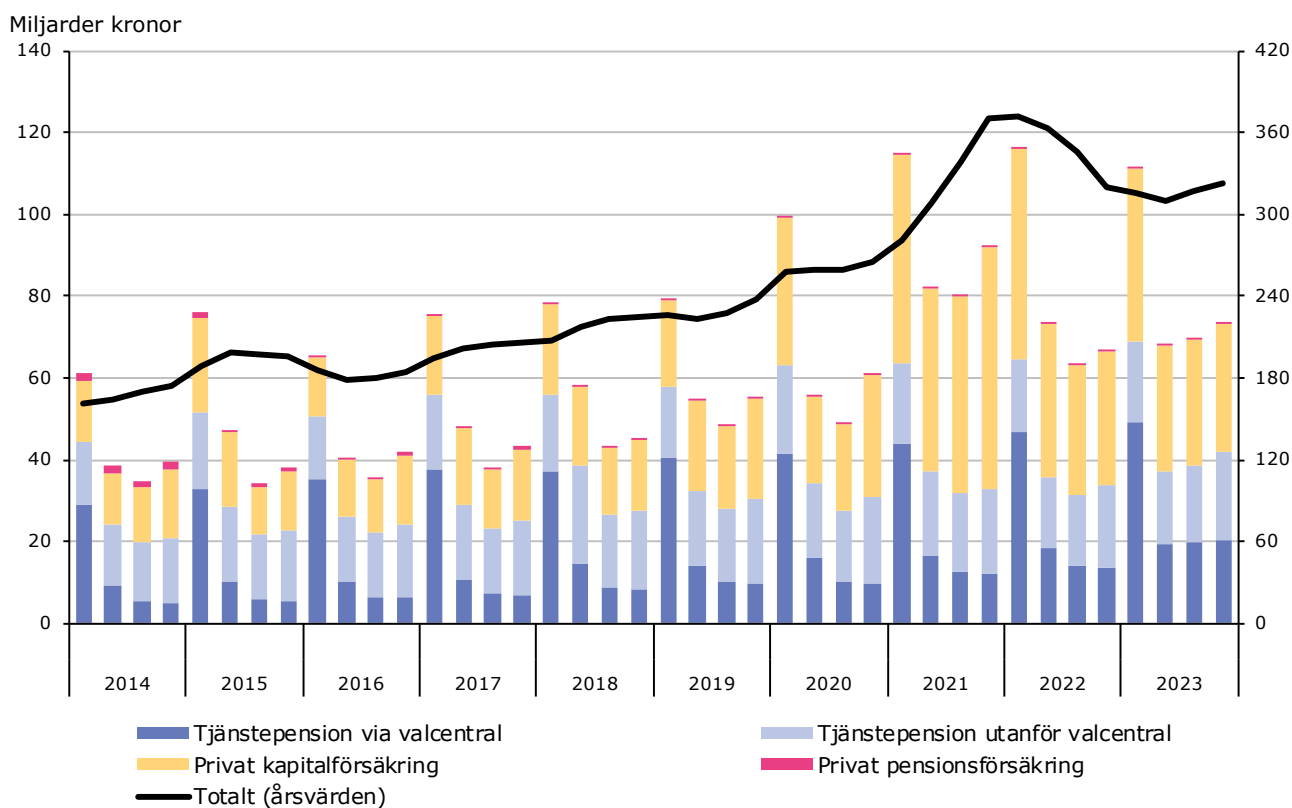
Över hälften, 57 procent av livförsäkringssparandet, utgjordes av sparande i tjänstepension.

Resterande 43 procent av livförsäkringssparandet utgjordes av sparande i privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar. Av tjänstepensionssparandet var det ungefär lika stor andel premier som gick via valcentral som gick utanför valcentral. Detta varierar dock kraftigt mellan kvartalen (se diagram 11).

Sparandet i tjänstepensionsförsäkringar har ökat trendmässigt över en längre tid. Det privata livförsäkringssparandet varierar mer, men har även det ökat kraftigt ur ett längre perspektiv.

Diagram 11. Livförsäkringssparande, konkurrensutsatta försäkringar, 2014–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)

Anm.: Avser inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

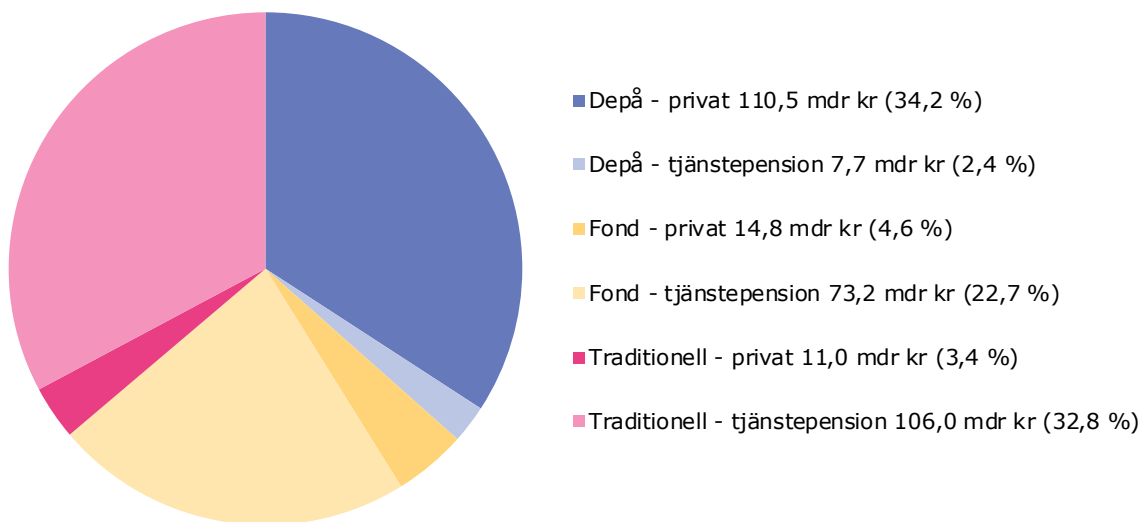
Källa: Svensk Försäkring.

Livförsäringssparande kan ske i traditionell försäkring, fondförsäkring eller depåförsäkring. Under 2023 placerades 37 procent i depåförsäkring, 36 procent i traditionell försäkring och 27 procent i fondförsäkring (se diagram 12). Över hälften

(57 procent) av sparandet i tjänstepensionsförsäkringar skedde som traditionell försäkring, medan majoriteten (81 procent) av det privata livförsäringssparandet skedde som depåförsäkring.

Diagram 12. Livförsäringssparande fördelat på sparform, konkurrensutsatta försäkringar, 2023

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Avser inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I "privat" ingår privat kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

Källa: Svensk Försäkring.

Traditionell försäkring, fondförsäkring och depåförsäkring

Vid *traditionell försäkring* väljer försäkringsföretagen hur kapitalet ska förvaltas, och de bär den finansiella risken. Traditionell försäkring kan vara förmånsbestämd respektive premiebestämd. Med *förmånsbestämd försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen. Med *premiebestämd försäkring* avses försäkring för vilken premien bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.

Med *fondförsäkring* avses en livförsäkring vars premier enbart får placeras i fondandelar. Försäkringstagaren anvisar själv hur premier och avkastning placeras i en eller flera fonder. Fondandelarna ägs av försäkringsföretaget för försäkringstagarens räkning.

Med *depåförsäkring* avses en livförsäkring vars premier placeras i värdepapper eller i fondandelar. Försäkringstagaren kan själv välja vilka värdepapper eller fondandelar som premierna placeras i. Dessa placeras i en depå. Om premier enbart får placeras i fondandelar, anses en sådan försäkring vara en fondförsäkring.

Inflyttat försäkringskapital

Sedan flytträtten började införas 2004 är det möjligt att, i vissa försäkringsavtal inom tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring, flytta hela eller delar av det sparade försäkringskapitalet till ett annat livförsäkrings- eller tjänstepensionsföretag. Flytträtten har successivt och stegvis utökats till fler avtalsområden och därmed har det blivit möjligt att flytta en allt större andel av det sparade försäkringskapitalet.

Periodvis har det varit en mycket god kapitalavkastning på det förvaldade försäkringskapitalet, vilket bidrar till ökningen av det flyttbara kapitalet.

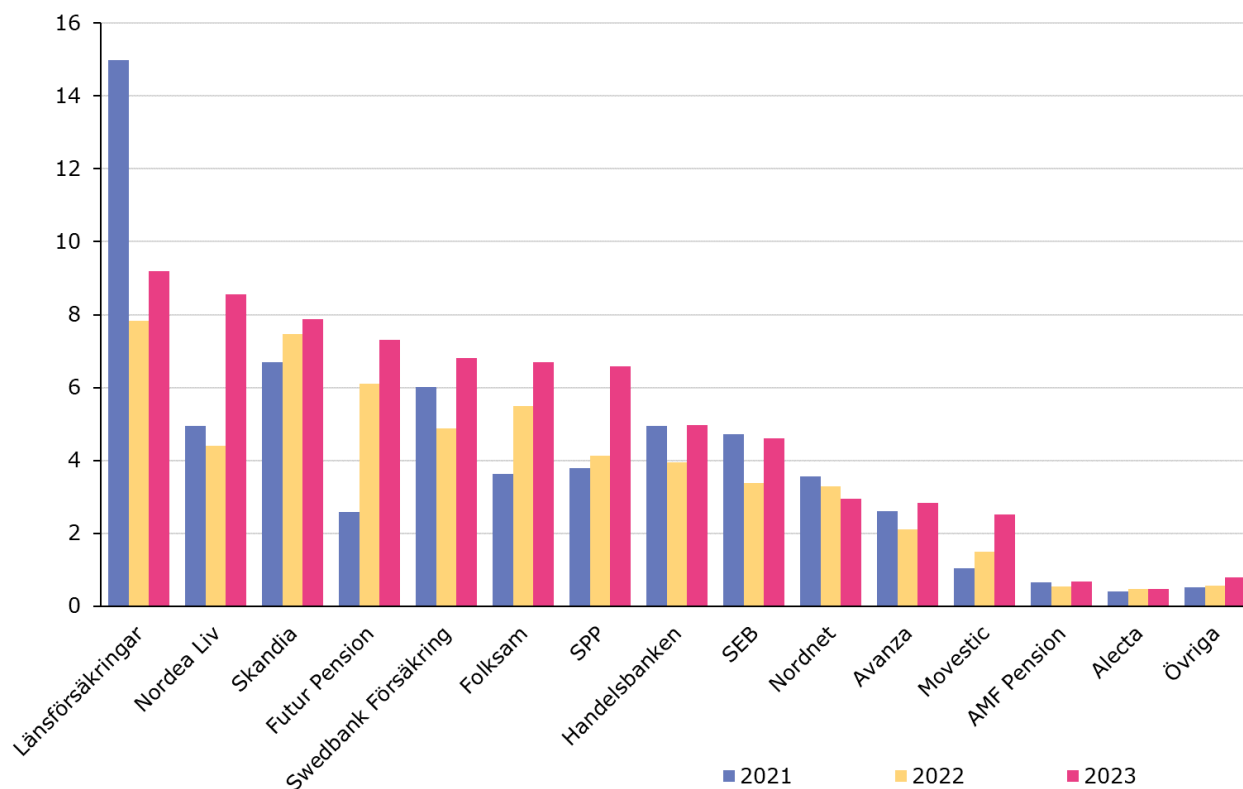
Att bara titta på mängden kapital som flyttas är därmed inte nödvändigtvis samma sak som att antalet flyttar har ökat eller minskat.

Under 2023 flyttades närmare 73 miljarder kronor av försäkringskapitalet till ett annat livförsäkrings- eller tjänstepensionsföretag. Jämfört med 2022 är det en ökning med 17 miljarder kronor motsvarandes 30 procent.

I diagram 13 visas det inflyttade kapitalet fördelat på mottagande företag, staplarna är sorterade i storleksordning utifrån flyttvärdet 2023.

Diagram 13. Inflyttat försäkringskapital per företagsgrupp/företag, 2021–2023

Miljarder kronor

Anm.: Inflyttat försäkringskapital avser hela det försäkringskapital (inkl. återbäringskapital) som överförs genom inflyttning från annat företag, eller inom ett företag. I detta diagram visas inflyttat kapital exklusive beståndsöverlåtelse, fusioner eller interna flyttar.

Källa: Svensk Försäkring.

Totalavkastning

Totalavkastningen är ett mått på värdeförändring och direktavkastning på de tillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning.

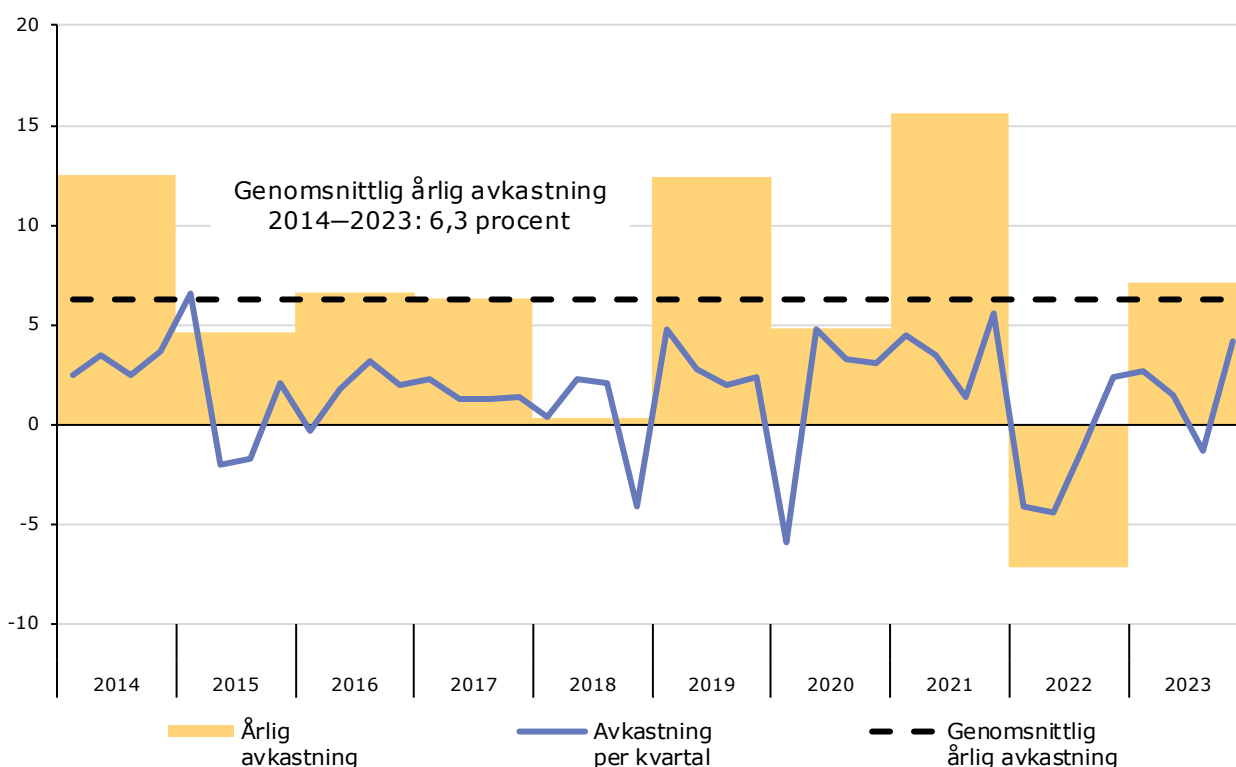
Avkastningen på livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens tillgångar är betydelsefull eftersom den påverkar nivån på de framtida pensionsutbetalningarna.

För det fjärde kvartalet 2023 var den genomsnittliga totalavkastningen på livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens tillgångar 4,2 procent.

För 2023 uppgick avkastningen till 7,1 procent, vilket är högre än den genomsnittliga årliga avkastningen under de senaste tio åren (se diagram 14).

Diagram 14. Genomsnittlig totalavkastning på tillgångar som förvaltas av svenska livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag, 2013–2023

Procent

Anm.: Totalavkastningen är beräknad som ett medelvärde av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens avkastningar, viktat med marknadsvärdet på de tillgångar som företagen förvaltar.

Källa: Svensk Försäkring.

Svensk Försäkring

Svensk Försäkring Box 24043, Karlavägen 108, 104 50 Stockholm

Tel 08 522 785 00

www.svenskforsakring.se